

İÇİNDEKİLER

ÖZET	5
ABSTRACT	6
İÇİNDEKİLER.....	7
KISALTMALAR LİSTESİ	11
GİRİŞ.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK, EŞİTLİK İLKESİ VE AYRIMCILIK YASAĞI

A. Genel Olarak.....	15
B. Eşitlik İlkesi.....	19
a. Eşitlik İlkesi Kavramı ve Tarihsel Gelişimi.....	19
b. Eşitlik İlkesinin Türleri.....	28
i. Şekli Eşitlik.....	28
ii. Maddi Eşitlik	29
c. Farklı Muamele.....	32
C. Ayrımcılık Yasağı	33
a. Ayrımcılık Kavramı	33
b. Ayrımcılık Kavramının Türleri	37
i. Doğrudan Ayrımcılık	38
ii. Dolaylı ayrımcılık.....	41
iii. Dolayısıyla Ayrımcılık.....	47
iv. Pozitif Ayrımcılık	48
v. Mağdurlaştırma	50
vi. Makul Uyumlaştırmanın Reddi	52
vii. Çoklu Temelde Ayrımcılık.....	55
c. Ayrımcılık Kavramının Dayandığı Nedenler	56

i. Irk Ayrımcılığı	56
ii. Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği Temelinde Ayrımcılık	59
iii. Ulusal Köken Ayrımcılığı.....	62
iv. Din ya da İnanç Temelinde Ayrımcılık	63
v. Dil Temelinde Ayrımcılık.....	66
vi. Doğum ve Servet Ayrımcılığı	67
vii. Siyasal veya Diğer Kanaat Ayrımcılığı	69
viii. Diğer.....	70

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI HUKUKTA EŞİTLİK İLKESİ VE AYRIMCILIK YASAĞI

A. Birleşmiş Milletler Düzenlemeleri	75
a. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi	75
i. Beyannamenin Kapsamı	75
ii. Beyanname Uyarınca Ayrımcılık Yasağı	76
b. Medeni ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme.....	77
i. Sözleşmenin Kapsamı.....	77
ii. Sözleşme Uyarınca Ayrımcılık Yasağı.....	78
iii. Sözleşme Uyarınca Denetim Mekanizması.....	79
c. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme.....	82
i. Sözleşmenin Kapsamı.....	82
ii. Sözleşme Uyarınca Ayrımcılık Yasağı.....	83
iii. Sözleşme Uyarınca Denetim Mekanizması.....	84
d. Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi.....	85
i. Sözleşmenin Kapsamı.....	85

---

ii. Sözleşme Uyarınca Ayrımcılık Yasağı.....	86
iii. Sözleşme Uyarınca Denetim Mekanizması	88
e. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme.....	89
i. Sözleşmenin Kapsamı.....	89
ii. Sözleşme Uyarınca Ayrımcılık Yasağı.....	91
iii. Sözleşme Uyarınca Denetim Mekanizması	93
f. Engelli Hakları Sözleşmesi	94
i. Sözleşmenin Kapsamı.....	94
ii. Sözleşme Uyarınca Ayrımcılık Yasağı.....	95
iii. Sözleşme Uyarınca Denetim Mekanizması	97
g. Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Sözleşme.....	98
i. Sözleşmenin Kapsamı.....	98
ii. Sözleşme Uyarınca Ayrımcılık Yasağı.....	98
iii. Sözleşme Uyarınca Denetim Mekanizması	99
B. Avrupa Konseyi Düzenlemeleri	100
a. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı Düzenlemesi.....	100
i. Genel İtibariyle	100
ii. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Ayrımcılık Yasağına Dair İhlalleri İnceleme Usulü	102
1. Karşılaştırılabilirlik Ölçütü	103
2. Nesnel ve Haklı Neden Ölçütü.....	104
3. Orantılılık Ölçütü	106
iii. Ek 12 No’lu Protokol.....	109
iv. Sözleşme Uyarınca Denetim Mekanizması	112
b. Avrupa Sosyal Şartı	114
i. Genel İtibariyle	114

ii. Şart Uyarınca Ayrımcılık Yasası	115
iii. Şart Uyarınca Denetim Mekanizması.....	116
c. Avrupa Konseyi İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi	117
i. Genel İtibariyle	117
ii. Sözleşme Uyarınca Ayrımcılık Yasası.....	119
C. Avrupa Birliği Yönergeleri	120

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ULUSAL HUKUKTA EŞİTLİK İLKESİ VE AYRIMCILIK YASAĞI

A. 1982 Anayasası Kapsamında Ayrımcılık Yasası.....	123
B. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Kapsamında Ayrımcılık Yasası.....	129
C. 4857 Sayılı İş Kanunu Kapsamında Ayrımcılık Yasası	133
D. 6701 Sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Kapsamında Ayrımcılık Yasası	139
E. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu Kapsamında Ayrımcılık Yasası.....	141
F. 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu Kapsamında Ayrımcılık Yasası.....	143
G. 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun Kapsamında Ayrımcılık Yasası.....	145
H. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu Kapsamında Ayrımcılık Yasası.....	147
SONUÇ.....	149
KAYNAKÇA	153